

1.Код: ЗП01

2.Назва: **УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)**

3.Тип (обов'язковий / вибірковий): обов'язковий

4.Цикл (короткий, перший, другий /третій): цикл загальної підготовки

5.Рік навчання, коли пропонується цей компонент: перший

6.Семестр/триместр, коли забезпечується компонент: 1 семестр

7.Кількість встановлених кредитів ЄКТС: 3

8.Прізвище лектора: професор Гальона Н.П., Конєєва О.О.

9.Результати навчання:

знання: основних мовознавчих понять і термінів; теоретичних відомостей з фонетики, лексикології, граматики; функціональних стилів сучасної української літературної мови; етикетних мовних формул; засобів виразності мовлення та головних чинників ефективного мовного спілкування у професійній сфері; лексичних особливостей мови професійного спілкування; орфоепічних, акцентуаційних, орфографічних, пунктуаційних норм сучасної української літературної мови; особливостей словозміни різних частин мови; основних вимог до тексту та оформлення ділової і наукової документації;

уміння: записувати професійну інформацію з дотриманням орфографічних та пунктуаційних норм української літературної мови; користуватися орфографічними, тлумачними та іншими словниками, довідниками з пунктуації, чинним «Українським правописом»; вимовляти голосні й приголосні звуки української мови та їхні сполуки в усному професійному спілкуванні з дотриманням літературної норми; ефективно й доцільно використовувати лексику української мови відповідно до мовленнєвої ситуації та мети спілкування; оформляти основну ділову та наукову документацію відповідно до чинних вимог;

компетентності: здатність до вільного користування українською мовою у професійній сфері, до застосування основних засобів усного та писемного українського мовлення; здатність ефективно й доцільно вживати лексику української мови відповідно до мети спілкування (лексична компетенція); володіння усним українським літературним мовленням, основними орфоепічними та акцентуаційними навичками (орфоепічна та акцентуаційна компетенція); володіння навичками словозміни іменних частин мови, правильного вживання дієслівних форм, побудови синтаксичних структур (граматична компетенція); здатність до оформлення основної ділової документації та науково-інформаційних документів.

10.Форми запровадження (аудиторне/ дистанційне навчання...): аудиторне

11.Зміст курсу:

Тема 1.Сучасна українська літературна мова як засіб професійного спілкування.

Ознаки літературної мови. Поняття сучасної української літературної мови. Унормованість як головна ознака літературної мови. Типи мовних норм. Функціональні стилі сучасної української літературної мови. Ознаки офіційно-ділового та наукового стилів. Мовна культура особистості. Мовна професійна компетенція.

Тема 2. Вимоги до усного ділового мовлення.

Форми існування літературної мови: писемна і усна. Поняття усної публічної мови. Зміст усної публічної мови і техніка мовлення. Засоби виразності та ефективності усного мовлення. Інтонація та її елементи.

Тема 3. Орфоепічні норми сучасної української літературної мови.

Вимова голосних звуків. Вимова приголосних звуків. Вимова сполук приголосних звуків. Зміни звуків у потоці мовлення. Акцентуаційні норми сучасної української літературної мови. Чергування голосних та приголосних звуків української мови.

Тема 4. Орфографічні норми сучасної української літературної мови.

Український правопис. Орфограма та орфографічне правило. Уживання апострофа та м'якого знака в українській мові. Подвоєння приголосних. Зміни в групах приголосних.

Правопис префіксів. Правопис слів іншомовного походження. Складні слова у професійному мовленні та їх правопис. Уживання великої букви.

Тема 5. Особливості словотворення та словозміни іменних частин мови.

Значеннєві групи та особливості вияву граматичних ознак іменників у професійному мовленні. Граматична норма родової належності відмінюваних та невідмінюваних іменників української мови. Складні випадки у відмінюванні іменників. Значеннєві групи прикметників. Особливості творення присвійних прикметників. Творення форм ступенів порівняння якісних прикметників. Числівники у професійному мовленні. Відмінювання числівників. Особливості вживання та зв'язку числівників з іменниками. Складні випадки відмінювання та вживання займенників.

Тема 6. Творення та вживання дієслівних форм.

Форми дієслова. Дієвідмінювання. Творення форм наказового способу дієслова. Особливості творення та вживання дієприкметників. Типові граматичні помилки у творенні та вживанні дієприслівників.

Тема 7. Правопис та вживання службових частин мови.

Правопис та вживання сполучників. Правопис прийменників. Уживання прийменниково-відмінкових форм. Функції та правопис часток в українській мові. Написання частки НЕ- з різними частинами мови.

Тема 8. Пунктуаційні норми у професійному писемному мовленні.

Тире у простому реченні. Засоби ускладнення простого речення. Кома, тире і двокрапка у реченні з однорідними членами. Розділові знаки в реченні з відокремленими членами. Пояснювально-уточнювальні звороти. Розділові знаки при вставних словах, словосполученнях і реченнях. Розділові знаки в реченні зі вставленими одиницями.

Тема 9. Ділова та науково-інформаційна документація.

Класифікація документів та їхні основні реквізити. Вимоги до тексту та мови документів. Оформлювання документації щодо особового складу (автобіографія, резюме, заява, характеристика, особовий листок з обліку кадрів). Вимоги до оформлення науково-інформаційних документів (реферат, стаття, рецензія, відгук, анотація).

12.Рекомендоване або обов'язкове вивчення й інші навчальні ресурси / засоби:

Основна література:

1. Глушик С.В., Дияк О.В., Шевчук С.В. Сучасні ділові папери: Навчальний посібник – К.: А.С.К., 2003. – 400 с.
2. Городенська К.Г., Кочукова Н.І., Куцак Г.М. Із найновіших рекомендацій щодо складних уживань в українській мові. – Київ – Слов'янськ, 2006. – 83 с.
3. Мацько Л.І. Кравець Л.В. Культура українського фахового мовлення: Навчальний посібник. – К.: ВЦ "Академія", 2007. — 360 с.
4. Плющ М.Я. Граматика української мови. Морфеміка. Словотвір. Морфологія. Підручник. 2-е видання, доповнене. – К.: Видавничий дім «Слово», 2010. – 328 с.
5. Плющ Н.П., Бондаренко В.В. Сучасна українська мова. Орфоepія: Навчальний посібник. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2007. – 208 с.
6. Український правопис / НАН України, Інститут мовознавства імені О.О.Потебні; Інститут української мови — К.: Наукова думка, 2019. — 392 с.
7. Універсальний довідник-практикум з ділових паперів/ за ред. Л. О.Пустовіт — К.: Довіра, 2000 — 1017 с.
8. Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. – К.: Алерта, 2010. – 696 с.

Додаткова література:

1. Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Мацько О.М. Стилїстика української мови: Підручник. — К.: Вища школа, 2003. — 462 с.
2. Лобода В.В., Скуратівський Л.П. Українська мова в таблицях: Довідник. — К.: Вища школа, 1993. — 239 с.
3. Пономарів О.Д. Стилїстика сучасної української мови. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2000. – 248 с.
4. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування: Навчальний посібник. —

К.: Знання, 2006. — 291 с.

5. Сучасна українська літературна мова: Підручник /М.Я.Плющ, С.П.Бевзенко, Н.Я.Грипас та ін.; За ред М.Я.Плющ. – 7-е вид., стер. – К.:Вища школа, 2009. – 430 с.

Словники:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови. / Уклад. і голов. ред. В.Т.Бусел. — К.: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2007. — 1736 с.
2. Головащук І.С. Російсько-український словник сталих словосполучень. — К., 2001.
3. Головащук І.С. Українське літературне слововживання: Словник-довідник. — К., 1995.
4. Гринчишин Д.Г. та ін. Словник-довідник з культури української мови. — Львів: Фенікс, 1996.
5. Гринчишин Д. Г., Сербенська О. А. Словник паронімів української мови. -К., 1986. 2-ге вид., перероб. і доп. — К., 2000.
6. Новий російсько-український словник-довідник: Близько 65тис. слів/ С.Я. Єрмоленко, В.І. Єрмоленко, К.В. Ленець, Л.О. Пустовіт. – К.: Довіра, 1996. – 797 с.
7. Новий словник іншомовних слів./Уклад. Сліпушко О.М. – К.: Аконтіт, 2007.
8. Орфоепічний словник української мови: для школярів та студентів./ Уклад.: В. М. Русанівський, В. В. Чумак, Г. М. Ярун. — Ірпінь: Перун, 2006. – 208 с.
9. Орфоепічний словник: В 2-х томах. Т. 1. / Уклад. М.М. Пешак, В.М. Русанівський, Н.М. Сологуб та ін. – Київ: Довіра, 2001. – 955 с.
10. Орфоепічний словник: В 2-х томах. Т. 2. / Уклад. М.М. Пешак, В.М. Русанівський, Н.М. Сологуб та ін. – Київ: Довіра, 2003. – 918 с.
11. Пустовіт Й.О. та ін. Словник іншомовних слів. — К.: Довіра, 2000. — 635 с.
12. Словник синонімів української мови: У 2-х томах / Редкол. А.А. Бурячок та ін. – К.: Наукова думка, 2000.
13. Словник фразеологізмів української мови / Уклад.: В.М. Білоноженко та ін. – К.: Наукова думка, 2003. — 1104 с.
14. Український орфографічний словник: понад 175 тис.слів / уклали: В.В.Чумак та ін.; за ред. В.Г.Склярєнка. – Вид. 9-е, переробл. і доповн. – К.: Довіра, 2009. – 1011 с.

Інтернет -ресурс:

1. <http://www.slovnyk.net>
2. <http://www.litopys.org.ua>
3. <http://www.mova.info>
4. <http://www.r2u.org.ua>
5. <http://www.pravopys.net>
6. <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>.

13. *Заплановані види навчальної діяльності та методи викладання:* лекції, практичні заняття, поточне та контрольне тестування, контрольний диктант, самостійна робота.

14. *Форми та критерії оцінювання:*

Поточний контроль та оцінювання виконання завдань на практичних заняттях, оцінювання контрольного модульного тестування та контрольного диктанту.

Підсумковий контроль - екзамен. За екзамен студент може отримати від 1 до 100 балів. Підсумкова успішність визначається як середньоарифметичне за результати поточної успішності та екзамену.

Шкала оцінювання: національна та ECTS. Критерії оцінювання.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
80-89	B	добре

70-79	C	задовільно
65-69	D	
60-64	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка	Характеристика відповідей студента	
	на теоретичне питання	на практичне питання
F – оцінка «незадовільно» (0-34 бали)	Студент не відповідає на питання білета або відповіді неправильні.	Обсяг правильно виконаних завдань – менше 30%. Студент не може оформити науково-інформаційну чи основну ділову документацію.
FX – оцінка «незадовільно» (35-59 балів)	Студент демонструє недостатні знання, не усвідомлює змісту питання, його відповідь не відповідає питанням білета.	Обсяг правильно виконаних завдань – у межах 30 – 50%. Значна кількість грубих помилок.
E – оцінка «задовільно» (60-64 бали)	Студент демонструє слабкі знання навчального матеріалу. Відповіді неточні, неповні, з порушенням послідовності у викладенні матеріалу, мають фрагментарний характер.	Обсяг правильно виконаних завдань – понад 50%. Наявні грубі помилки у правописі, слововживанні чи в оформленні документа.
D – оцінка «задовільно» (65-69 балів)	Студент демонструє посередні знання навчального матеріалу, дає недостатньо аргументовані або проілюстровані прикладами відповіді, проте загалом виявляє розуміння літературних норм та основних вимог до оформлення документів. У відповідях наявні помилки, неправильні формулювання, що свідчить про неповне володіння студентом мовним матеріалом.	Обсяг правильно виконаних завдань – понад 60%. Наявні грубі помилки у правописі, слововживанні чи в оформленні документа.
C – оцінка «добре» (70-79 балів)	Студент загалом добре знає навчальний матеріал, дає переважно правильні відповіді на питання білета, ілюструє прикладами, виявляє мовні компетенції фахівця обраної галузі. У відповіді трапляються поодинокі помилки, неточності у формулюванні правил, в ілюстраціях.	Обсяг правильно виконаних завдань – понад 70%. Загалом правильно оформлений документ. Можуть бути поодинокі орфографічні та пунктуаційні помилки. неточності у слововживанні та в оформленні документа.

В - оцінка «добре» (80-89 балів)	<p>Студент демонструє знання мовних норм, виявляє мовні компетенції фахівця обраної галузі. Загалом правильно викладено матеріал, продемонстровано розуміння суті запитання, проте наявні негрубі помилки чи деякі неточності у формулюванні тез, правил, вимог до оформлення документів.</p>	<p>Обсяг правильно виконаних завдань – понад 90%. Можуть бути негрубі помилки або неточності у правописі, слововживанні; у змісті або оформленні документа.</p>
А - оцінка «відмінно» (90-100 балів)	<p>Студент дає повну, чітку, логічно послідовну відповідь на питання, проілюстровану прикладами, демонструє глибокі знання мовних норм сучасної української літературної мови, які виявляють мовну компетенцію фахівця відповідної галузі.</p>	<p>Обсяг правильно виконаних завдань – 100%. Студент виявляє уміння застосовувати знання в мовній практиці, оформлювати основну ділову та науково-інформаційну документацію відповідно до чинних вимог. Дає ґрунтовне пояснення.</p>

Розподіл балів за відповіді на завдання білета:

Завдання 1. Максимальна кількість – 30 балів.

Завдання 2. Максимальна кількість – 30 балів.

Завдання 3. Максимальна кількість – 40 балів.

15. Мова викладання: українська